

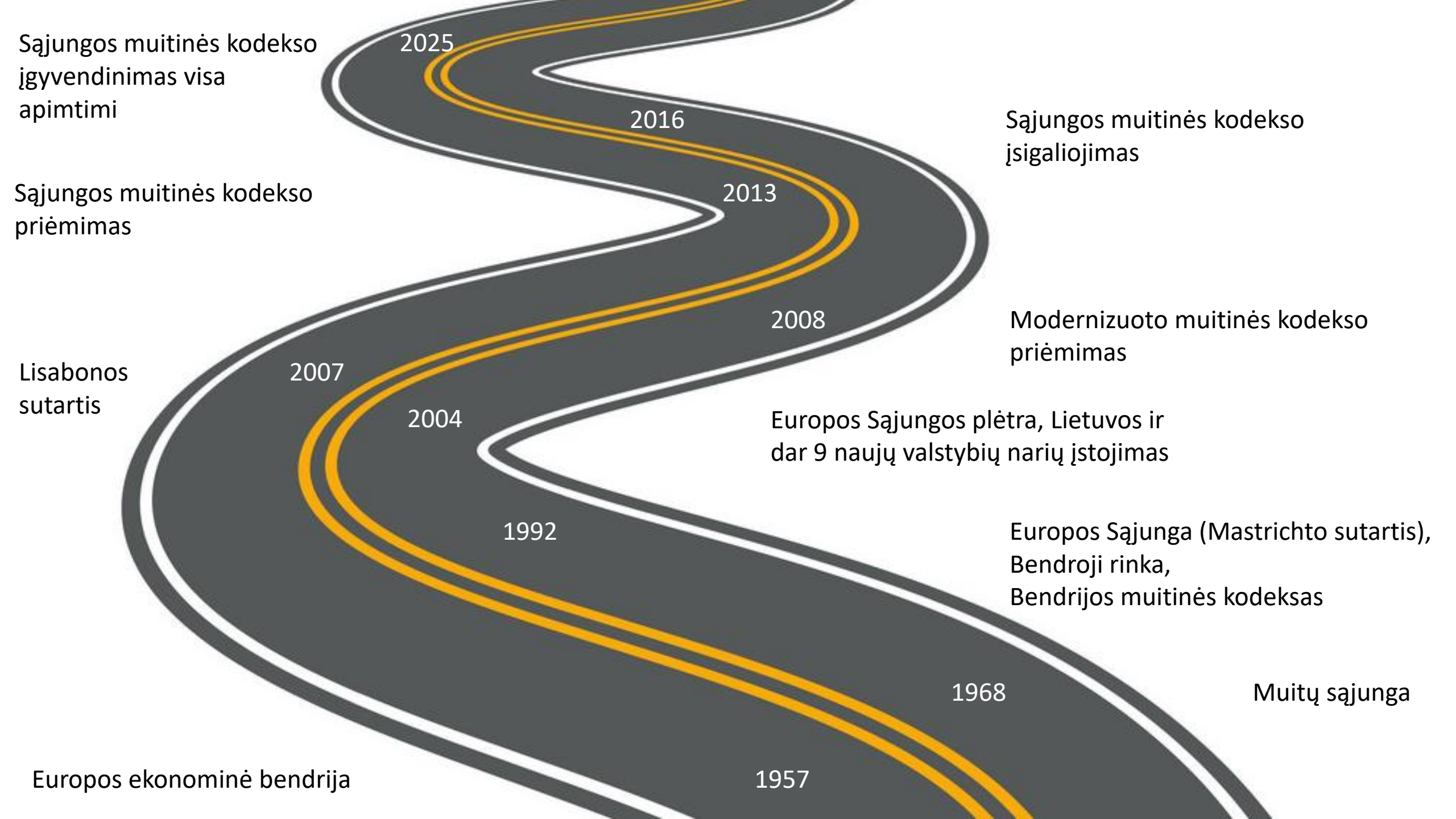

EUROPOS SAJUNGOS MUITINĖS REFORMA

Juozas Šarūnas Avižienis
Muitų politikos skyriaus vedėjas
Muitinės departamentas

2023-11-15

2025

Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimas visa apimtimi

2016

Sąjungos muitinės kodekso įsigaliojimas

2013

Sąjungos muitinės kodekso priėmimas

2008

Modernizuoto muitinės kodekso priėmimas

2007

Lisabonos sutartis

2004

Europos Sąjungos plėtra, Lietuvos ir dar 9 naujų valstybių narių įstojimas

1992

Europos Sąjunga (Mastrichto sutartis), Bendroji rinka, Bendrijos muitinės kodeksas

1968

Muitų sąjunga

1957

Europos ekonominė bendrija

IŠMINČIŲ GRUPĖS SIŪLYMAI

„Ervėlaivio į Mėnulį paleidimas“ (*moonshot*). Tikslas – ES muitų sąjunga, pritaikyta vis labiau geopolitiniais principais besiremiančiam pasauliui, kurios pajamos saugios, prekyba vykdoma paprastai, sąžiningai, tvariai ir saugiai, o gyventojai apsaugoti nuo saugumo ir saugos rizikos.

- Komisijai iki 2022 m. pabaigos pateikti muitinės reformos paketą, kurį sudarytų nauja Sąjungos muitinės kodekso (SMK) redakcija ir kiti projektai, susiję su procesais, atsakomybe ir muitų sąjungos valdymu
- Suformuoti naują požiūrį į duomenis (šaltiniai, dalijimasis su kitomis institucijomis, vienas langelis/ portalas)
- Sukurti kompleksinį bendradarbiavimo mechanizmą (muitinės, rinkos priežiūros, teisėsaugos, mokesčių institucijos)
- Įsteigti Europos muitinės agentūrą
- Taikyti sisteminį požiūrį į muitinės priežiūrą
- Sukurti naują atsakomybės ir pasitikėjimo modelį
- Panaikinti atleidimą nuo maito, taikomą e-prekyboje įsigytoms prekėms kurių tikroji vertė neviršija 150 EUR
- Įgyvendinti ES muitinės „žaliojo kurso“ priemonių paketą
- Užtikrinti, kad muitinės turėtų reikiamus išteklius, įgūdžius ir įrangą
- Įteisinti kasmetinę negautų muitinės pajamų ataskaitą

The EU is Carrying Out

Customs Reform!

MUITINĖS REFORMOS PAKETAS

- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Muitinės reforma: pakelti muitų sąjungą į kitą lygį“
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, projektas
- Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos pakeitimo projektas
- Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo pakeitimo projektas
- Tarybos reglamento (EB) Nr. 1186/2009, nustatančio Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą, pakeitimo projektas

PAGRINDINĖS REFORMOS PRIEŽASTYS

- Neužtikrinamas efektyvus ir vienodas teisės aktų, už kurių įgyvendinimą atsakingos muitinės, taikymas valstybėse narėse
- Nuolat augant teisės aktų, už kurių įgyvendinimą atsakingos muitinės, skaičiui (jis jau viršija 370) silpnėja ES sektorinių politikos priemonių įgyvendinimo patikimumas
- Eksponentiškai didėjant smulkių siuntų, kuriose siunčiamos mažos vertės prekės, skaičiams (> 1 mlrd. H7 deklaracijų 2022 m.) didelė dalis siunčiamų prekių (apie 66%) neatitinka ES saugumo ir saugos reikalavimų, deklaruojama jų vertė dažnai sumažinama (apie 65%), o siuntų smulkėjimas daro žalą aplinkai
- Elektroninės muitinės kūrimas, pagrįstas nacionalinių informacinių sistemų sąveika, užtikrinama ES lygmenyje, baigia išsemti savo galimybes dėl neproporcingų ES valstybių narių išlaidų, nepatogumo verslui, ilgai trunkančių pokyčių, duomenų fragmentacijos ir inertiškumo, susidūrus su įvairiais iššūkiais

Ekonomikos komisaras Paolo Gentiloni: “Manau, kad tai ambicingiausia ir visapusiškiausia reforma, kurią siūlome įvykdyti nuo pat muitų sąjungos sukūrimo 1968 m.”

2023 m. gegužės 17 d.

REFORMOS TIKSLAI

- Reikšmingai supaprastinti muitinės formalumus, atliekamus verslo subjektų ir muitinių, ir tuo sumažinti ES verslui tenkančias reikalavimų laikymosi sąnaudas, kurios sudaro apie 2,7 mlrd. EUR per metus
- Užtikrinti integruotą tiekimo grandinių priežiūrą, pertvarkius ES rizikos valdymo schemą
- Įsteigti Europos Sąjungos muitinę
- Peržiūrėti ir supaprastinti e-prekyboje parduodamų prekių apmokestinimo taisykles

TRUST & CHECK TRADER

PATIKIMI IR PATIKRINTI (*TRUST AND CHECK*) VERSLININKAI

Tikimasi, kad jiems teks
apie 80% prekybos apimčių

- Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statuso tolimesnė raida
- Palaipsniui (nuo 2032 m.) pakeis įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) (AEO-C) statusą
- Galės bendrauti tik su viena muitinės administracija per ES muitinės duomenų platformą
- Importuotojai ar eksportuotojai, nuolat gyvenantys ar registruoti Sąjungos muitų teritorijoje
- Papildomi kriterijai: atitiktis saugumo ir saugos standartams ir elektroninė sistema, tikroju laiku užtikrinanti visų duomenų apie prekių gabenimą ir joms taikomų reikalavimų laikymąsi prieinamumą muitinei
- Privalumai: dalis duomenų – po prekių išleidimo, galimybė atlikti tam tikrus tikrinimus ir išleisti prekes, pripažinimas, kad operacijos bus tinkamai atliekamos (specialiosios procedūros), periodinis skolų apskaičiavimas ir mokėjimas, rečiau atliekamas tikrinimas, įvežant/ išvežant prekes nereikalaujama įforminti tranzito procedūros

ES MUITINĖS DUOMENŲ PLATFORMA

Veršlas

- Tiekimo grandinės ir kitų verslo duomenų prieigos užtikrinimas
- Sąsajų su platformoje saugomais duomenimis kūrimas, sudarantis sąlygas pakartotiniam duomenų naudojimui
- Platformoje sukurtų paskyrų tvarkymas, vykdamas muitinės prižiūrimą veiklą

Komisija, OLAF, Europolas, FRONTEX, rinkos priežiūros institucijos, mokesčių administratoriai ir kt.

ES muitinė

ES muitinės duomenų platforma

- Muitų teisės aktų įgyvendinimas
- Duomenų kokybės, vientisumo, atsekamumo ir nepaneigiamumo užtikrinimas
- Asmens duomenų tvarkymas pagal nustatytus reikalavimus
- Rizikos, ekonominė ir kita duomenų analizė
- Paslaugų ir sistemų sąveikumas su kitomis sistemomis, platformomis ir aplinkomis
- Integracija su ES muitinės vieno langelio aplinka
- Informacijos mainai su trečiosiomis šalimis
- Muitinis prekių stebėjimas

- Kuria ir eksploatuoja platformą
- Vykdo darbus, susijusius su bendradarbiavimu, naujų duomenų šaltinių paieška, ES lygmens rizikos analize, priežiūros organizavimu ir krizių valdymu
- Užtikrina saugumą ir duomenų apsaugą
- Bendradarbiauja su ES valstybėmis narėmis

Valstybės narės

- Naudojasi platformos priemonėmis vykdydamos priežiūrą, atlikdamos tikrinimą, priimdamos sprendimus ir kt.
- Teikia informaciją į platformą ES lygmens rizikos analizei
- Gali atsisiųsti duomenis, reikalingus nacionalinių sistemų funkcijoms atlikti

ES MUITINĖ

Decentralizuota agentūra (kaip FRONTEX, Europolas),
turinti juridinio asmens statusą

Valdyba (27 valstybių narių atstovai + 2 Komisijos atstovai)

Vykdomoji valdyba (3 valstybių narių
atstovai + 2 Komisijos atstovai)

Vykdomasis direktorius

Vykdomojo direktoriaus
pavadootojas

Kuria, prižiūri
koordinuoja

ES muitinės duomenų platforma

ES lygmens rizikos valdymas

Operacinė parama, veiklos
koordinavimas, krizių valdymas

E-PREKYBA: PVM ADMINISTRAVIMO IR MUITINĖS FORMALUMŲ ATLIKIMO TVARKOS SUVIENODINIMAS

PVM:

- *De minimis* riba komercinės paskirties prekėms: 0 EUR
- Aprėptis: verslas – vartotojui (B2C)
- Atsakomybė: tiekėjas/ tiekėju laikomas asmuo
- PVM mokėtinas: gavus apmokėjimą už nuotoliniu būdu parduotas prekes
- PVM deklaravimas ir mokėjimas: kas mėnesį ES valstybėje narėje pagal gavėjo adresą

Muitinės formalumai:

- *De minimis* riba komercinės paskirties prekėms 0 EUR
- Aprėptis: verslas – vartotojui (B2C)
- Atsakomybė (fiskalinė ir nefiskalinė): importuotoju laikomas asmuo
- Skola muitinei atsiranda: gavus apmokėjimą už nuotoliniu būdu parduotas prekes
- Pranešimas apie skolą muitinei ir jos mokėjimas: kas mėnesį įsisteigimo ES valstybėje narėje

E-PREKYBA: MUITŲ APSKAIČIAVIMO SUPAPRASTINIMAS

5%

Žaislai, žaidimai,
laikrodžiai, elektros
įranga (26 skirsniai)

12%

Drabužiai, odos
dirbiniai, transporto
priemonių dalys ir
reikmenys (9 skirsniai)

8%

Plastikai, šilkas,
kilimai, keramika
(32 skirsniai)

17%

Maistas, gėrimai,
tabakas, avalynė,
stiklas (21 skirsnis)

KITI REIKŠMINGI POKYČIAI

- Importuotojo pareigų ir atsakomybės išplėtimas (saugoti ir pateikti muitinei informaciją apie importuojamas prekes, užtikrinti teisingą importo muitų ir mokesčių apskaičiavimą, užtikrinti, kad būtų laikomasi ne muitinės reikalavimų, susijusių su prekių įvežimu ir importu, vykdyti kitas muitų teisė aktuose nustatytas pareigas, įskaitant skolininko pareigas)
- Laikinojo saugojimo terminų sutrumpinimas iki 3 dienų arba 6 dienų, jeigu tranzitu gabenamos prekės pristatomos įgaliojamam gavėjui
- Bendras minimalus nebaudžiamųjų (*non-criminal*) muitinių pažeidimų sąrašas ir kriterijai, kuriais remiantis sankcijos griežtinamos ar švelninamos
- Importo skolos muitinei atsiradimo vietos susiejimas su importuotojo veiklos vieta

TERMINAI

2023

- Pasiūlymo dėl ES muitinės reformos pateikimas
- Didelė dalis nuostatų taikoma nuo naujos Sąjungos muitinės kodekso redakcijos įsigaliojimo, pradedami vykdyti darbai, susiję su ES muitinės steigimu ir ES muitinės duomenų platformos kūrimu

2028

- ES muitinė pradeda vykdyti savo užduotis, pvz., valdyti riziką ES lygmenyje
- Pradedami taikyti pakeitimai, susiję su e-prekybos taisyklėmis
- Pradedamos naudoti ES muitinės duomenų platformos funkcijos, susijusios su e-prekyba

2032

- Patikimi ir patikrinti verslininkai pradeda naudotis ES muitinės duomenų platforma
- Kiti verslininkai taip pat gali savanoriškai pradėti naudotis ES muitinės duomenų platforma

2038

- Visi verslininkai privalo naudotis ES muitinės duomenų platforma
- Nustojamos naudoti su šiuo metu galiojančiu Sąjungos muitinės kodeksu susijusios informacinės sistemos

A scenic view of a city at sunrise or sunset. The sky is a warm, hazy orange. Several hot air balloons are visible in the sky, including a purple one, a yellow and red one, and a dark one. The city below features a mix of architecture, including a prominent white church with two dark spires and a tall modern glass skyscraper. A river flows through the foreground. A large, white, cursive text overlay reads "Aciú!" with an exclamation point. The text is positioned in the lower right quadrant of the image. On the left side, there is a white, jagged, hand-drawn outline that resembles a cloud or a decorative border.

Aciú!

